

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2021-04-12
Stockholm

Mål nr
M 9303-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-08-12 i mål nr M 197-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

Motpart

1. P.E.

2. M.O.

Ombud för 1 och 2: Advokat G.J.
Advokatfirman Mark- & Miljörättsbyrån i Sverige AB
Kungsgatan 4
411 19 Göteborg

SAKEN

Tillsyn av strandskyddet inom fågelskyddsområde vid Osbysjön på fastigheten
E 1 i Osby kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Skåne läns föreläggande den 4 december 2018 i ärende nr 515-29897-2018 med följande ändringar:

- Föreläggandet gäller mot P.E. och M.O. i stället för mot K.K. och H.K.
- Föreläggandet upphävs i den del som avser borttagande av brygga.
- Samtliga föreskrivna viten upphävs.

Dok.Id 1643285

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Skåne län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa föreläggandet samt förklara att föreläggandet och vad som har förordnats om vite ska gälla mot de nya fastighetsägarna dock att vitet enligt punkten 4 om 1000 kr rätteligen ska fördelas så som 500 kr till vardera fastighetsägare vid varje konstaterad överträdelse.

P.E. och M.O. har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har anfört bl.a. följande:

Behovet av strandskyddstillsyn är mycket stort och myndigheterna kan inte omedelbart agera mot alla överträdelser. Det kan dröja många år innan en överträdelse uppdagas och det är inte helt ovanligt att fastigheten i fråga hinner överlätas under denna tid. Att en överträdelse pågått under lång tid och att det kan ha varit möjligt att förelägga en tidigare ägare att vidta rättelse kan inte ha någon avgörande betydelse vid prövningen av ett föreläggande. Det är skäligt att förvänta sig att den som förvärvar en fastighet försäkras sig om att anläggningar inom strandskyddat område är lagliga. Regleringen i 26 kap. 12 § miljöbalken är tillämplig inom stora delar av miljörätten och om en ny ägare haft svårt att få reda på förhållanden kring marken kan det finnas en oskälighet. En sådan svårighet omfattar dock inte enkelt konstaterbara fakta såsom om det finns vederbörliga tillstånd och dispenser, vilket behörig myndighet kan ge besked om. I detta fall borde nuvarande ägare varit medvetna om riskerna med att förvärva en fastighet under pågående rättsprocess.

Frågan om en ny ägare haft anledning att misstänka att relevanta tillstånd inte finns saknar rättslig relevans, liksom frågan om det finns något som tyder på att överlåtelsen skett i syfte att kringgå strandskyddsbestämmelserna. I strandskyddslagstiftningen finns ingen preskriptionsregel och av förarbeten till miljöbalken framgår att en sådan skulle motverka lagstiftningens syfte.

Strandskyddsintressena väger över det enskilda intresset i detta fall. Sjön utgör fågelskyddsområde och det orörda strandområdet har betydelse för häckningslokaler. Det grunda vattenområdet närmast strandkanten är av stor vikt som livsmiljö för ett antal livsformer. Skåneleden passerar i närheten och det förekommer uthyrning av kanoter vilket indikerar ett aktivt friluftsliv för vilket strandmiljöerna är av betydelse.

Fastighetsägarna har framfört att fastigheten utgjorde pensionat och hotell fram till 1978. Länsstyrelsen har inte hittat något som styrker eller avstyrker detta och får därmed anta att det är korrekt. Ett pensionat eller hotell ger inte upphov till någon hemfridszon och med hänvisning till det långa avståndet till huvudbyggnaden samt till att fastigheten på båda sidor omges av naturmiljö får det antas att det område som föreläggandet avser var tillgängligt för allmänheten. Av ett mäklarprospekt framgår att fastigheten i de delar som är närmast sjön utgjorde naturmark 2015.

Betongbord och grillplats uppvisar en design och ett slitage som inte föranleder länsstyrelsen att tro att de skulle ha tillkommit tidigare än 1975, snarare det motsatta. Av foton framgår att marken ner till vattnet utgjordes av naturlig vegetation med högväxande gräs innan K.K. och H.K. förvärvade fastigheten. Det kan inte anses oskäligt att förbjuda fastighetsägarna att klippa gräs och undanröja vegetation eftersom detta är en ändring av fastigheten som genomförts av K.K. och H.K.

Det är förvisso sant att det fanns en näraliggande brygga 1975. Den är dock inte placerad på samma plats som den nuvarande bryggan och den nuvarande bryggan är avsevärt större.

Staket av denna typ är knappast ortsvanliga och det är osannolikt att det fanns ett staket med denna sträckning 1975 eftersom det skulle ha gjort att dåvarande brygga inte kunde nås.

Länsstyrelsen har kommit in med utredning i Mark- och miljööverdomstolen.

P.E. och M.O. har anfört bl.a. följande:

De är beredda att träda in i processen i de tidigare ägarnas ställe och åberopar allt som de tidigare ägarna åberopat.

Fastigheten överläts inte till makarna K i illojalt syfte och de garanterades vid köpet att det inte fanns några ålägganden från myndigheter. Enligt länsstyrelsen borde de vänt sig till behörig myndighet för att få besked om anläggningarnas laglighet, men myndigheten hade inte kunnat ge besked om när dessa uppfördes. Av lantmäterihandlingar från 1946 som makarna K fick i samband med köpet framgår att hela styckningslotten bedömts som lämplig för bostadsändamål och att fastigheten haft tillgång till vattnet. Detta tillsammans med objektbeskrivningen och utfästelser från säljaren och mäklaren gjorde att de inte fann någon anledning att vidta närmare undersökningar. Det är otryggt och rättsosäkert för den enskilde att ett föreläggande kan beslutas efter total frånvaro från tillsynsmyndighetens sida under så många år.

Staketet uppfördes troligen 1947 i samband med att fastigheten avstyckades. Det byttes ut mot ett nytt staket av makarna K 2015 på grund av renoveringsbehov, i samma längd och höjd. Övriga anläggningar härrör från den pensionatsverksamhet som bedrevs på fastigheten fram till slutet av 1970-talet och har funnits där i minst 80 år. Pensionatets mark var endast tillgänglig för övernattade gäster. Det är svårt att tänka sig att pensionatets ägare skulle ha accepterat att utomstående slog upp tält för övernattnings eller hade picknick i den privata trädgården.

Bordet gjort av kvarnsten är typiskt för 1950-talet, när kvarnar började läggas ner. Vid stenbordet återfinns ett äldre dekorativt buskage av sorten idegran, en för dåtiden tidstypisk trädgårdsväxt. Grillplatsen är gjord av järnvägsslipers vilket är tidstypiskt för 1950-talet, när järnvägarna började läggas ner. Den underliggande delen av grillplatsen är gjord av samma stenmaterial som bordets underrede, som i dag förefaller vara något sprucket. Den översta sittedelen kan ha möjligen renoverats vid ett senare tillfälle, men i så fall före makarna K:s förvärv. Makarna K har slagit gräset nere vid vattnet två gånger per år på exakt samma sätt som de tidigare fastighetsägarna, även om gräset på fotot i mäklarprospektet från 2015 ser ut att inte

vara nyklippt. I övrigt ska beaktas att E 1 har en parkliknande trädgård med delvis naturlig vegetation.

Länsstyrelsen har åsidosatt sin utredningsskyldighet, baserat sitt beslut på felaktiga uppgifter och underlåtit att göra en skälighetsavvägning och proportionalitetsbedömning.

P.E. och M.O. har kommit in med utredning i Mark- och miljööverdomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen prövar inledningsvis om föreläggandet gäller mot de nya fastighetsägarna P.E. och M.O. .

Av 26 kap. 15 § miljöbalken följer att om en tillsynsmyndighet har meddelat ett föreläggande eller förbud mot någon i egenskap av exempelvis fastighetsägare, får tillsynsmyndigheten sända beslutet till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistret. Det ska även antecknas om föreläggandet är förenat med löpande vite. Har anteckning gjorts gäller föreläggandet eller förbudet utan vidare mot ny ägare av egendomen. När det gäller fastigheter som förvärvats genom köp blir även löpande viten gällande mot ny ägare om anteckning gjorts, däremot inte annat vite.

Den aktuella fastigheten har överlåtit först efter det att föreläggandet överklagats av de tidigare fastighetsägarna och efter att processen i Mark- och miljööverdomstolen inletts. När ett beslut enligt 26 kap. 15 § miljöbalken överklagas stadgas i 26 kap. 16 § miljöbalken att rättegångsbalkens bestämmelser om verkan av att tvisteföremålet överläts och om tredje mans deltagande i rättegång tillämpas.

I förarbetena till 26 kap. 16 § miljöbalken uppges syftet med bestämmelsen vara att förhindra att en process fördröjs eller måste tas om från början av den anledningen att fastigheten överläts till ny ägare. Handläggningen i målet ska i stället kunna fortsätta med den nya ägaren som part (se prop. 1997/98:45, del 2, s. 277). Enligt förarbetena

till 21 § hälsoskyddslagen (1982:1080), som föregick 26 kap. 16 § miljöbalken tog bestämmelsen inte främst sikte på en ny ägares rätt att träda in i besvärprocessen utan på dennes skyldighet att på yrkande av motparten inträda som part i rättegången (se prop. 1981/82:219 s. 80 f.).

Med hänsyn till ordalydelsen i 26 kap. 16 § miljöbalken och syftet med bestämmelsen har i praxis gjorts bedömningen att bestämmelsen innebär att en ny fastighetsägare, på yrkande av motparten, är skyldig att träda in som part i rättegången och att den är tillämplig i förhållandet till ett förbud även om någon anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel inte gjorts (se MÖD 2006:15).

I aktuellt fall har länsstyrelsen yrkat att de nya ägarna ska inträda som parter och de nya ägarna har förklarat att de vill träda in i processen i de tidigare ägarnas ställe. Såvitt framkommit av utredningen i målet har föreläggandet inte antecknats i fastighetsregistret. Mot bakgrund av redovisningen ovan anser Mark- och miljööverdomstolen att föreläggandet gäller mot de nya ägarna. När det gäller det vite som inte är löpande, dvs. det som hör samman med punkterna 1–3 i föreläggandet, anser domstolen emellertid att 26 kap. 16 § miljöbalken måste läsas tillsammans med 15 § och att vitet därmed inte kan göras gällande mot de nya ägarna. När det gäller det löpande vitet, som hör samman med punkt 4 i föreläggandet, talar visserligen den omständigheten att de nya ägarna hade kännedom om föreläggandet när de köpte fastigheten för att vitet borde kunna göras gällande mot dem. Med hänsyn till att föreläggandet inte har antecknats i fastighetsregistret och de höga krav på rättssäkerhet som måste ställas beträffande viten anser Mark- och miljööverdomstolen dock att det löpande vitet inte kan göras gällande mot de nya ägarna.

Mark- och miljööverdomstolen övergår till att pröva föreläggandet i sak.

Vad gäller staket, bord och grillplats anser Mark- och miljööverdomstolen, i likhet med mark- och miljödomstolen, att det inte är visat att anläggningarna har funnits på platsen sedan före generellt strandskydd infördes 1975. När det gäller bryggan ger utredningen stöd för att den äldre bryggan låg på en annan plats än den nuvarande. Mark- och miljööverdomstolen anser därför att det inte heller beträffande bryggan är

visat att den har funnits på platsen sedan före 1975. Det är således fråga om anläggningar som omfattas av krav på strandskyddsdispens.

Länsstyrelsens föreläggande innefattar även ett förbud att klippa gräs och i övrigt avlägsna vegetation inom visst område på ett sådant sätt att det ianspråktagas som trädgård. Mark- och miljööverdomstolen anser att det genom utredningen i målet inte är visat att området kontinuerligt sedan tiden före 1975 varit ianspråktaget som trädgård. Även i denna del är det således fråga om åtgärder som omfattas av krav på strandskyddsdispens.

Av 26 kap. 12 § miljöbalken framgår att om en tidigare ägare av en fastighet kunnat föreläggas att avhjälpa en skada eller olägenhet som uppstått vid deras användning av en fastighet enligt 7 kap. miljöbalken får en tillsynsmyndighet ge ett föreläggande mot en ny ägare om det skäligen.

Vid skälighetsbedömningen ska det göras en avvägning mellan naturvårdens intresse att få en rättelseåtgärd utförd och den enskildes intresse att inte drabbas av oskäliga kostnader. Vid avvägningen kan även beaktas, t.ex. hur lång tid som har förflutit sedan anläggningen i fråga uppfördes eller om det av något särskilt skäl varit svårt att bedöma anläggningens laglighet. Den enskildes intressen bör inte väga särskilt tungt om överlåtelsen har föranletts av en önskan att hindra ingripanden från det allmänna (se prop. 1981/82:220 s. 138 samt MÖD 2017:16 I och II). Som utgångspunkt för prövningen gäller, liksom i allmänhet i fråga om strandskydd, att lagstiftningens syften är långsiktiga och att strandskyddsintressena är mycket starka.

Grillplatsen och stenbordet i aktuellt mål bidrar till att privatisera ett område nära strandlinjen relativt långt från bostadens hemfridszon. Även om anordningarna ger intryck av att ha funnits på platsen en lång tid finns det inga konkreta uppgifter om när de uppfördes. När det gäller staketet framgår att det har uppförts under senare tid. Utredningen ger inte tillräckligt stöd för att det då ersatte ett äldre befintligt staket. Det bedöms inte vara förenat med större kostnader att avlägsna grillplats, bord och staket. Förbudet mot att avlägsna vegetation har stor betydelse för strandskyddsintressena och

innebär ingen omedelbar ekonomisk kostnad för fastighetsägarna. Mot den bakgrunden anser Mark- och miljööverdomstolen att föreläggandet i dessa delar är skäligt.

Av utredningen framgår att den nuvarande bryggan har funnits på platsen i nära 40 år. Vidare framgår att det dessförinnan i vart fall från 1975 låg en brygga nära platsen där den nuvarande bryggan är placerad. Det kan därför ha varit svårt för den enskilde fastighetsägaren att bedöma bryggans laglighet. Vid en avvägning mellan strand-skyddsintressena och de enskilda intressena i detta fall anser Mark- och miljööverdomstolen att föreläggande i den del som avser bryggan inte uppfyller kravet på skälighet.

Sammanfattningsvis anser Mark- och miljööverdomstolen således att föreläggandet ska fastställas med undantag för den del som gäller borttagande av brygga och föreskrivna viten som ska upphävas. Vidare anser Mark- och miljööverdomstolen att föreläggandet ska ändras till att gälla de nya ägarna.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löf, tekniska rådet Mikael Schultz, hovrättsrådet Li Brismo, referent, och hovrättsassessorn Hannah Grahn.

Föredragande har varit Leonard Örner.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-08-12
meddelad i
Växjö

Mål nr M 197-19

PARTER

Klagande

H.K.

K.K.

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2018-12-04 i ärende nr 515-29897-2018, se bilaga 1

SAKEN

Tillsyn av strandskyddet inom fågelskyddsområde vid Osbysjön på fastigheten E 1 i Osby kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 4 december 2018 i ärende nr 515-29897-2018.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) har den 4 december 2018 (515-29897-2018) förelagt K.K. och H.K., så som ägare till fastigheten E 1 i Osby kommun, att senast 6 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft, utföra följande åtgärder på fastigheten.

1. Ta bort staket längs den södergående fastighetsgränsen som visas med blå linje i bilaga till beslutet. Staketet ska avlägsnas i sin helhet längs den markerade linjen, dvs. ca 90 m från strandlinjen.
2. Ta bort brygga, grillplats och bord som är placerat inom den rödmarkerade ytan i bilaga till beslutet samt visas på bilder i bilaga till beslutet.
3. Dokumentation som visar att åtgärderna är utförda ska komma in till länsstyrelsen när arbetet är avslutat, dock senast 7 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft. Dokumentationen ska mejlas till skane@lansstyrelsen.se eller skickas till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö. Diarienumret som framgår av beslutet ska anges.

Vidare förbjöd länsstyrelsen dem att

4. klippa gräs och i övrigt avlägsna vegetation inom den rödmarkerade ytan i bilaga till beslutet, på ett sådant sätt att denna del av fastigheten ianspråkats så som trädgård.

Punkt 1 förenades med ett vite på 45 000 kr fördelat så som 22 500 kr för vardera fastighetsägaren.

Punkt 2 förenades med ett vite på 13 000 kr fördelat så som 6 500 kr för vardera fastighetsägaren.

Punkt 3 förenades med ett vite på 1 000 kr fördelat så som 500 kr för vardera fastighetsägaren.

Punkt 4 förenades med ett löpande vite på 1 000 kr fördelat så som 5 000 kr för vardera fastighetsägaren vid varje konstaterad överträdelse.

K.K. och H.K. (klagandena) har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena yrkar, som det får förstås, att länsstyrelsens beslut ska upphävas. Till stöd för sitt yrkande anför de i huvudsak följande.

Staketet längs den södergående fastighetsgränsen har funnits länge men är delvis utbytt. De kan godkänna att öppna upp det eller göra en övergång. Även bryggan har funnits länge men det kan inte styrkas med foto. Grillplatsen har också varit anlagd sedan mycket långt tillbaka i tiden, men de kan ta bort grillställningen som är ditsatt under senare tid.

Det finns ingen gräsmatta på området, utan det är närmast en äng som de klipper två gånger på sommaren. Den del av trädgården som alltid har varit trädgård bör få vara kvar i nuvarande skick.

De bifogar avstyckningskarta från 1947 då tomten avstyckades.

Länsstyrelsen bestrider klagandenas yrkande. Till stöd för sin uppfattning anför länsstyrelsen sammanfattningsvis följande.

Klagandena har inte tillfört något som föranleder länsstyrelsen att ändra sin bedömning. Av avstyckningsprotokollet framgår att fastigheten utgjordes av tomtplats och ängsmark 1947, vilket också stämmer med länsstyrelsens tolkning av flygfoton från 1975. Tomten utgjordes i stor del av naturmark och var inte i sin helhet ianspråktagen som tomtmark.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har företagit syn på aktuell fastighet.

Staket, brygga, bord och grillplats

De klagande hävdar att staket, brygga, bord och grillplats har funnits på fastigheten sedan länge. Länsstyrelsen har med hänvisning till flygfoto uppgivit att bryggan uppförts mellan år 1975 och 2006. Länsstyrelsen har vidare invänt att brygga, bord och grillplats med hänvisning till kvalitet och allmänna intrycket bedöms vara tillkomna senare.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det är fråga om sådana anläggningar som kräver strandskyddsdispens, om de inte uppförts före strandskyddsreglernas införande. Domstolen bedömer vidare att de klagande inte har visat att anläggningarna uppförts under tid då det inte krävdes strandskyddsdispens. Länsstyrelsen har därför haft fog för att överväga att förelägga om avlägsnande.

I målet har emellertid framkommit att klagandena köpte fastigheten E 1 under 2015 och att anläggningarna fanns på fastigheten redan då.

Vad gäller staketet har de klagande uppgivit att de ersatt ett äldre staket med ett nytt, vilket bedöms inte strida mot strandskyddsreglerna.

Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har tidigare i ett avgörande kommit fram till att det inte varit skäligt att kräva att en ny fastighetsägare ska riva en vid köpet befintlig brygga. Detta då det inte framkommit något som tydde på att överlåtelsen av fastigheten hade skett i syfte att kringgå strandskyddet och köparen inte bedömdes ha haft anledning att misstänka att strandskyddsdispens saknades, se MÖD 2017:16.

I nu aktuellt mål bedömer mark- och miljödomstolen att det finns inget som tyder på att överlåtelsen av fastigheten år 2015 har skett i syfte att kringgå strandskyddet.

Vidare bedömer domstolen att det inte har funnits någon anledning för klagandena att misstänka att det saknades strandskyddsdispens för anläggningarna. Mot denna bakgrund bedömer mark- och miljödomstolen att det inte är skäligt att förelägga klagandena att ta bort staket, brygga, bord och grillplats. Punkterna 1-3 med tillhörande viten ska därför upphävas.

Förbud att klippa gräs och i övrigt avlägsna vegetation

Av praxis (se till exempel Mark- och miljööverdomstolens dom den 25 september 2017 i mål M 10705-16) framgår att en gräsmatta i närheten av bostadsbebyggelse är något som typiskt sett avhåller allmänheten från att beträda ett område och som därmed kan vara svårt att förena med strandskyddets syften. Vidare framgår att en gräsmatta får anses jämförbar med de anordningar och anläggningar som omfattas av 7 kap. 15 § miljöbalken, dvs. som inte är tillåtet inom ett strandskyddsområde.

Enligt länsstyrelsen framgår det av flygfoto från 1975 att då var det skog hela vägen ned till vattnet. De klagande har dock uppgivit att den del av trädgården som alltid varit trädgård bör få vara kvar. De har vidare uppgivit att de slår gräset ca två gånger per år.

Mark- och miljödomstolen bedömer att även om gräsmattan/ängen inte slås mer än två gånger per år är det ändå fråga om sådan åtgärd som inte är tillåten inom ett strandskyddsområde. Sådan åtgärd kräver strandskyddsdispens, vilken inte är möjlig att bevilja nu.

Med hänsyn till vad mark- och miljödomstolen noterade vid synen bedömer domstolen att det funnits en gräsmatta/äng på fastigheten under lång tid. Flygfotot från 1975 visar att det då fanns träd men inget om eventuell förekomst av gräsmatta/äng.

Med hänsyn till vad som ovan anförs kring de klagandes köp av fastigheten år 2015 m.m. bedömer mark- och miljödomstolen även vad gäller gräsmatta/äng att det inte

är skäligt att förbjuda klagandena att klippa gräs och i övrigt avlägsna vegetation. Även punkten 4 med tillhörande vite ska därför upphävas.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen bedömer att fastigheten E 1 är ianspråktagen på ett sätt som strider mot strandskyddets syften och att det inte är visat att den har varit det sedan innan det generella strandskyddet infördes.

Staket, brygga, bord och grillplats, gräsklippning och avlägsnande av vegetation har därför krävt strandskyddsdispens. Anläggningarna, gräsklippning och avlägsnande av vegetation har dock uppförts/utförts av tidigare fastighetsägare. Det finns inget som tyder på att nuvarande fastighetsägare har haft kännedom om eller borde ha misstänkt att strandskyddsdispens saknades. Inte heller bedöms fastighetsöverlåtelser ha skett i syfte att kringgå strandskyddet. Domstolen bedömer därför att det är oskäligt att förelägga nuvarande fastighetsägare som länsstyrelsen har gjort genom det överklagade beslutet, varför det ska upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 2 september 2019.

Urban Lund

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit tingsnotarien Mikkaela Fridell.

Beslut delges med förenklad delgivning

INGSRÄTT

INKOM: 2019-01-11
MÅLNR: M 197-19
AKTBIL: 2

Kontaktperson

Miljöavdelningen
Naturprövningsenheten
Lisbet Neil Stephens
010-224 10 00
skane@lansstyrelsen.se

K.K.
H.K.

Föreläggande att vidta återställande åtgärder på fastigheten E 1
i Osby kommun
(SWEREF 99 TM N/E: 6246963/438088)

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förelägger K.K. personnummer
samt H.K. personnummer
fastighet E 1 i Osby kommun att senast 6 månader efter att detta beslut har
vunnit laga kraft, utföra följande åtgärder på den rubricerade fastigheten:

1. Ta bort staket längst den södergående fastighetsgränsen som visas med blå linje i bilaga 2. Staketet ska avlägsnas i sin helhet längst den markerade linjen, dvs ca 90 m från strandlinjen.
2. Ta bort brygga, grillplats och bord som är placerat inom det rödmarkerade ytan i bilaga 2 och som förevisas i bilder i bilaga 1.
3. Dokumentation som visar att åtgärderna är utförda ska komma in till länsstyrelsen när arbetet är avslutat, dock senast 7 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft. Dokumentationen ska mejlas till skane@lansstyrelsen.se eller skickas till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö. Ange diarienummer som anges i högra hörnet av detta dokument.

Vidare förbjuder länsstyrelsen dig att

4. klippa gräs och i övrigt avlägsna vegetation inom den rödmarkerade ytan i bilaga 2, på ett sådant sätt att denna del av fastigheten ianspråktas så som trädgård.

Punkten 1 förenas med ett vite på 45 000 kr fördelat så som 22 500 kr till vardera fastighetsägare.

Punkten 2 förenas med ett vite på 13 000 kr fördelat så som 6 500 kr till vardera fastighetsägare.

Punkten 3 förenas med ett vite på 1000 kr, fördelat som 500 kr för vardera fastighetsägare.

Punkten 4 förenas med ett vite på 1000 kr fördelat så som 5000 kr till vardera fastighetsägare vid varje konstaterad överträdelse

Vitet kan komma att dömas ut om åtgärderna inte utförs inom föreskriven tid.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att de åtgärder och anläggningar som utförts på din fastighet strider mot strandskyddets syfte avseende bevarande av allmänhetens tillträde till stranden och påverkan på växt- och djurliv. Staketet på båda sidor om fastigheten förhindrar tillträde till stranden. Utplacering av trädgårdsmöbler och förvaring av privata tillhörigheter skapar ett privatiserat område närmast stranden som verkar avhållande för allmänheten. Detta förstärks ytterligare av undanhållandet av undervegetation och gräsklippningen på fastigheten.

Någon dispens finns inte för åtgärder inom strandskyddet på fastigheten och Länsstyrelsen bedömer att möjligheten för dispens är mycket begränsad med hänsyn till dess syfte och de områdesskydd som råder på platsen.

Av bilagda flygfoton framgår att bryggan uppförts mellan år 1975 och 2006. Av dessa framgår också att den del av fastigheten som ingår i fågelskyddsområdet inte var ianspråktagen under 1975 utan att detta har skett under senare år.

I kommunikering har framförts att brygga, bord och grillplats skulle härröra från 1940-talet. Detta har inte gått att styrka och med hänvisning till föremålens kvalité, design och allmänna intryck bedöms dessa vara tillkomna senare.

Länsstyrelsen konstaterar därmed att de genomförda åtgärderna strider mot gällande lagstiftning och anser att det finns ett behov av rättelse. Syftet med föreläggandet är att återställa området för att göra platsen tillgängligt för allmänheten och skapa goda förutsättningar för växt- och djurlivet.

Länsstyrelsen bedömer att föreläggandet ska förenas med vite och länsstyrelsen bedömer att det är skäligt att fastställa vitesbeloppet till 58 000 kr avseende återställandet, samt 1000 kr för redovisning om att så skett.

Redogörelse för ärendet

Under 2017 fick ni ett informationsbrev om att Länsstyrelsen hade för avsikt att bedriva tillsyn kring Osbysjön. Syftet med tillsynen är att kontrollera så att strandskyddsbestämmelserna inom fågelskyddsområdet följs och att strandområdena även fortsättningsvis är tillgängliga för alla. I brevet uppmanades ni att ta bort olovliga anläggningar så som bryggor, trädgårdsmöbler, uppställningsplatser för sport- och fritidsutrustning mm.

Den 5 september 2018 gjorde Länsstyrelsen inspektion kring Osbysjön och kunde vid besöket konstatera att det fortsatt fanns tveksamma och i vissa fall olagliga anläggningar på en del fastigheter. Ni informerades om detta i ett meddelande daterat 2018-10-18 där länsstyrelsen även begärde in uppgifter gällande vissa åtgärder/anläggningar på er fastighet.

Den 6 november 2018 inkom ni med begärda uppgifter. Av dessa framgick att ni förvärvade fastigheten 2015 och att samtliga anläggningar då var befintliga. Staketet i norr tillhör inte er utan campingen på grannfastigheten. Grillplats, bord och brygga härrör från en tidigare pensionatsverksamhet på fastigheten och ska enligt hörsägen datera tillbaka till 1940-talet. Ni anser inte att ni tagit marken i anspråk utan att ni endast klipper denna två gånger om året.

Länsstyrelsens bedömning utifrån de inkomna uppgifterna framgår ovan.

Skäl för Länsstyrelsens beslut

Enligt 7 kap 13 § miljöbalken gäller strandskydd vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Enligt 7 kap 15 § miljöbalken får inom strandskyddsområde inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedande arbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller,
4. åtgärder vidtas som väsentligen förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Osbysjön samt området närmast vattnet ingår i fågelskyddsområde 1966-12-29. Åtgärderna har genomförts inom fågelskyddsområdet.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av miljöbalken ska följas. Länsstyrelsen får enligt 26 kap 14 § miljöbalken förena ett beslut om föreläggande eller förbud med vite.

Detta beslut har fattats av enhetschef Helena Holmgren. Naturvårdshandläggare Lisbet Neil Stephens har varit föredragande.

Helena Holmgren

Lisbet Neil Stephens

Denna handling har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrift

För info om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor:

1. Bilder från tillsynsbesök
2. Kartbild med område som ska omfattas av rättelser
3. Karta områdesskydd
4. Karta flygfoton 1975, 2006, 2018

Kopior till:

Naturvårdsverket via epost: registrator@naturvardsverket.se

Havs och vattenmyndigheten: havochvatten@havochvatten.se

Osby kommun via e-post: osby@kommun.se

Hur ni överklagar till Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Mottagare

Det är Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen som prövar överklagandet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag ni fick beslutet. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras,
- varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar eller annat som stödjer er mening bör ni skicka med kopior av detta. Underteckna brevet och förtydliga namnteckningen. Lämna också er adress och telefonnummer.

Ombud

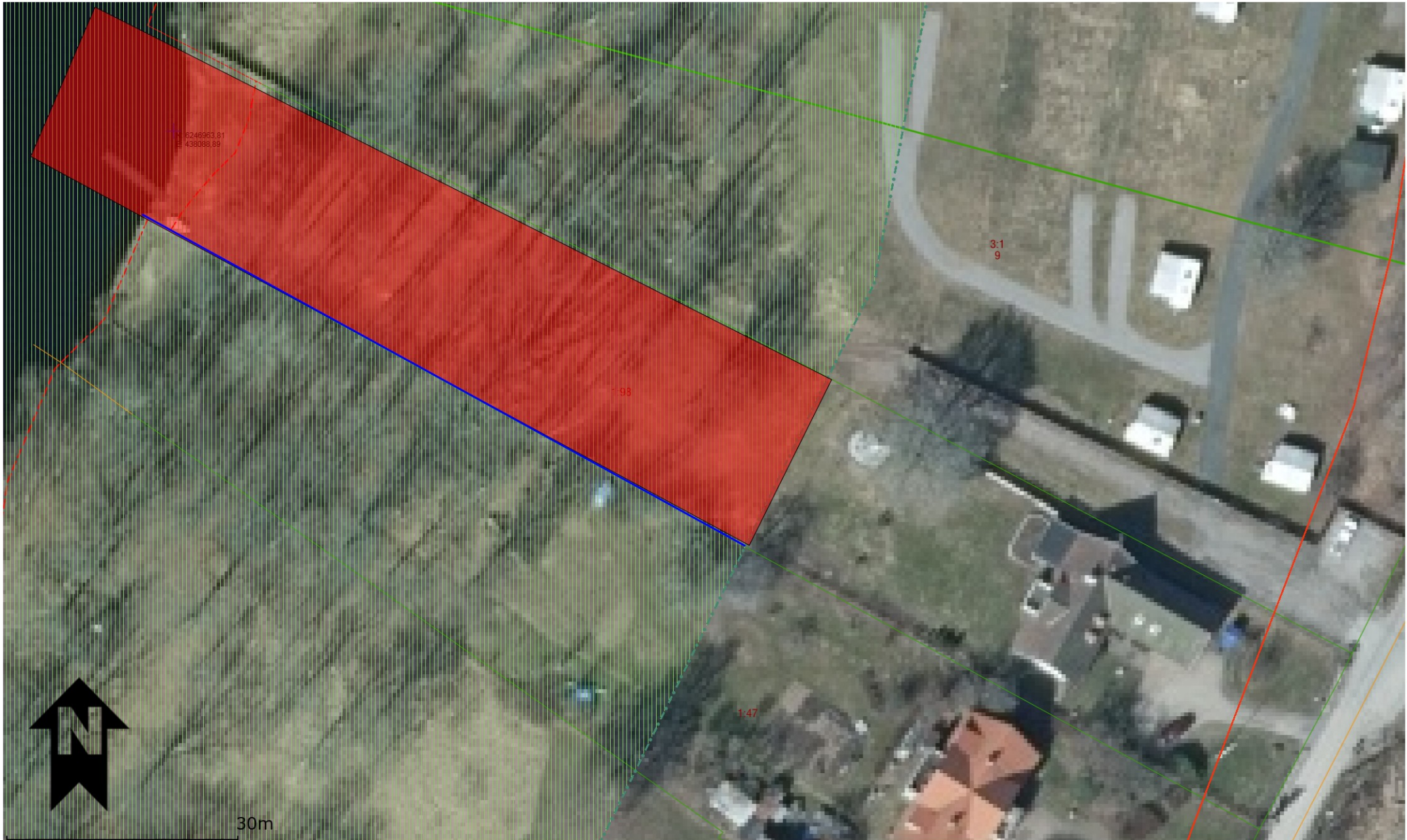
Ni kan anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt er. I så fall ska ombudet underteckna överklagandet, bifoga en fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00.

Dnr 515-29897-2018 Bilaga 2

Röd markering visar område på fastighet som bedöms ligga utanför tidigare ianspråktagen yta och inom vilken inga privatiserande åtgärder ska förekomma. Blå linje visar staket som ska avlägsnas.

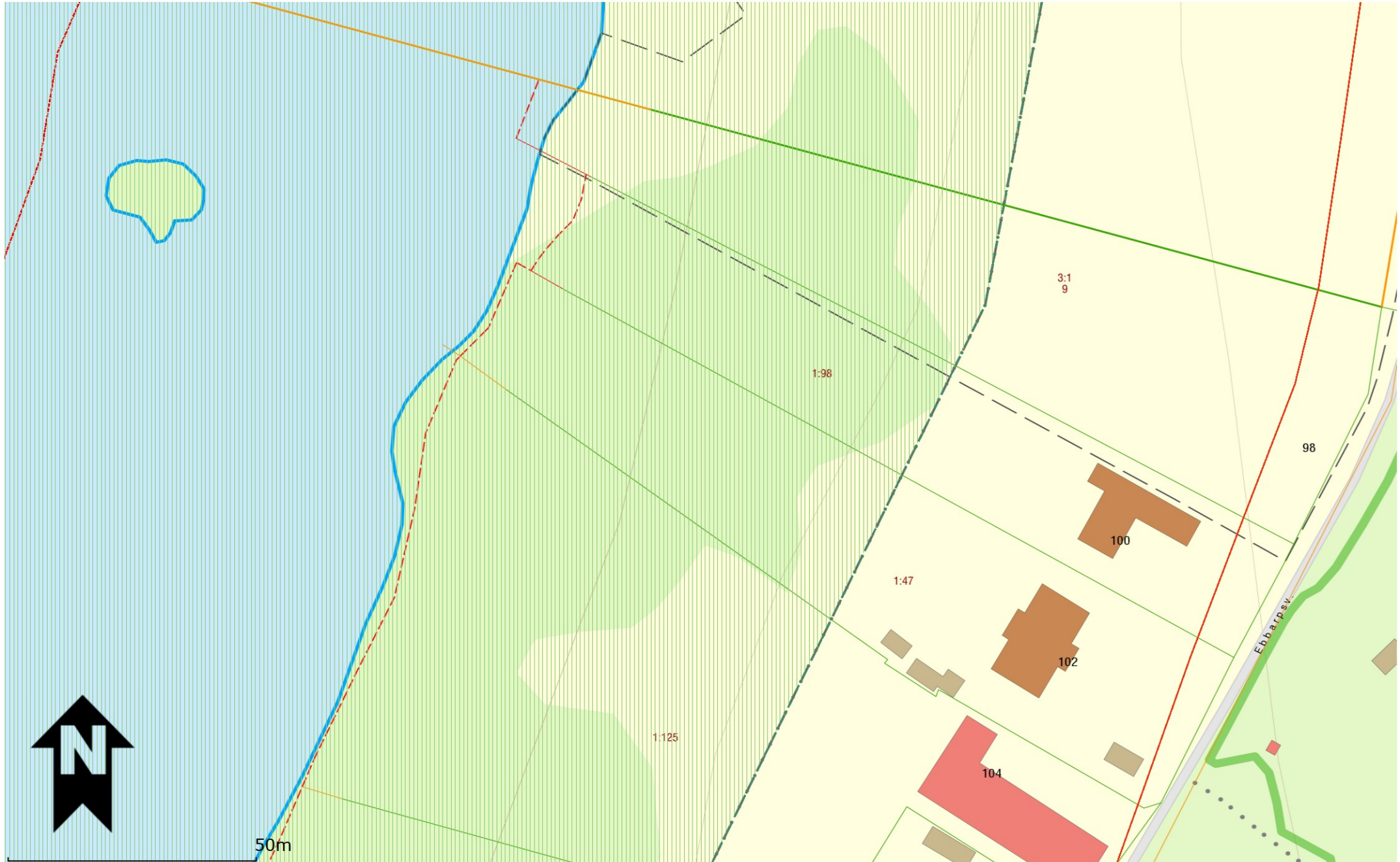

Översiktsbild Skyddsområden Osbysjön

Röd linje-Strandskydd, Grönt raster-fågelskyddsområde

Bilaga 1. Bild från tillsynsbesök 5 september 2018

Figur 1. Bild visar den södra fastighetsgränsen av E 1 mot E 2. Längst fastighetsgränsen går ett kraftigt staket med nya stolpar. I stranden ligger en brygga samt en båt. Grasklippning sker hela vägen ned till vattnet.

Figur 2. Bilden visar iordningsställd grillplats vid stranden. Grillplatsen bedöms inte med stöd av sitt utseende ha varit beständig sedan 1940-talet.

Figur 3. Bilden visar stenbord placerat vid stranden samt krukor bortanför detta.

Figur 4. Bilden fastighetens utseende från stranden mot huset på fastigheten E 1 . Gräset klipps hela vägen ner till stranden. Buskage och annan undervegetation har rensats bort och en del träd tagits ned. Vid fältbesöket lades mossa ut på

Bilaga 1. Bild från tillsynsbesök 5 september 2018

denna del av fastigheten vilket på sikt kommer att medföra en jämnare marknivå och att intrycket av iordningsställd trädgård ökar. Innan huset syns tvärgående staket som Länsstyrelsen bedömer utgöra det ursprungliga ianspråktagandet av fastigheten.

Figur 5. Bilden visar staket norr om fastigheten E 1 . Enligt utsago tillhör detta staket inte fastigheten utan campingen.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.